

Uuden jäsenen valitseminen keskusvaalilautakuntaan

Kunnanhallitus 24.10.2022 § 210
57/00.00.01.02/2022

Kunnanvaltuusto on 9.8.2021 § 49 valinnut keskusvaalilautakuntaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä toimikaudeksi 1.8.2021 – 31.5.2025. Keskusvaalilautakunnan kokoonpano varajäsenineen on seuraava:

Nimi	Tehtävä
Hämäläinen Ritva	puheenjohtaja
Salonen Pasi	varapuheenjohtaja
Sallmén Ritva	jäsen
Palojärvi Martti	jäsen
Sainio Raimo	jäsen
Roos Eva	1. varajäsen
Tsutsunen Mikko	2. varajäsen
Jokela Hanna	3. varajäsen
Tupala Tarja	4. varajäsen
Lahdelma Juhani	5. varajäsen
Sume-Hänninen Heidi	6. varajäsen
Juolahti Merja	7. varajäsen
Laitinen Marko	8. varajäsen
Salmi Tuuli	9. varajäsen
Airikainen Pertti	10. varajäsen
Syrjälä Laura	11. varajäsen
Tanskanen Hannu	12. varajäsen
Siponen Anitta	13. varajäsen
Sivuranta Vuokko	14. varajäsen
Hacklin Paavo	15. varajäsen
Ollikainen Ville	16. varajäsen
Sohlman Jaana	17. varajäsen
Sivula Ilkka	18. varajäsen
Örnberg Katja	19. varajäsen

Vihdin kunta sai tiedon keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja Ritva Hämäläisen menehtymisestä. Hänen tilalleen keskusvaalilautakuntaan tulisi valita uusi puheenjohtaja.

Vaalilain 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai

valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa.

Keskusvaalilautakunnan poliittisen edustavuuden osalta todetaan vaalilain tulkintateoksessa (Lauri Tarasti - Arto Jääskeläinen 2014) seuraavaa: Niin kauan kuin yksikin [edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettanut] äänestäjäryhmä on vailla edustusta, ei muusta ryhmästä saa valita kahta edustajaa. Ehdokkaan asettaminen vaaleissa riittää, ei vaadita, että puolue, yhteislista tai yksittäinen valitsijayhdistys olisi saanut vaaleissa ehdokkaansa valituksi. Tämä on sanojen "mahdollisuuksien mukaan" merkitys. Samalla tämä sallii vapaamman harkinnan silloin, kun edellisissä kuntavaaleissa esiintyneistä äänestäjäryhmistä ei ehdoteta tai ole muutoin saatavissa riittävästi jäseniä [tai varajäseniä] keskusvaalilautakuntaan.

Vuoden 2021 kuntavaaleissa Vihdin kunnassa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä oli 13, joista 12 oli puoluetta ja yksi valitsijayhdistys.

Kuntalain 71 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kunnallisvaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Kuntalain 72 §:n mukaan vaalikelpoinen valtuustoon ei ole:

- 1) valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä;

- 2) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
- 3) kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön;
- 4) kuntayhtymän jäsenkunnan valtuuston osalta kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön. Edellä tarkoitettu palvelussuhteessa oleva on vaalikelpoinen valtuutetuksi, jos palvelussuhde päättyy ennen kuin valtuutettujen toimikausi alkaa.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee kunnanvaltuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä. Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske.

Keskusvaalilautakunnassa tulee siten olla varsinaisina jäseninä naisia ja miehiä vähintään kaksi. Siten keskusvaalilautakuntaan nimettävän jäsenen tulee olla naispuolinen.

Kuntalain 70 §:n 1. momentin mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Suostumus on valinnan edellytys, joten se on annettava ennen valintaa. Laissa ei säädetä suostumuksen muodosta, mutta se suositellaan annettavan kirjallisena.

Kuntalain 84 §:n mukaan kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäsenen [ja varajäsenen], valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, kunnanjohtajan sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijän on tehtävä sidonnaisuusilmoitus. Ilmoitus tulee tehdä johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Valittavan keskusvaalilautakunnan toimikauden aikana järjestetään vuonna 2023 eduskuntavaalit, vuonna 2024 tasavallan presidentin vaali sekä vuonna 2025 alue- ja kuntavaalit.

Valmistelija	Noora Nordberg etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 597 0913
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	<p>Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se</p> <ul style="list-style-type: none">- valitsee Ritva Hämäläisen tilalle keskusvaalilautakuntaan uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi; ja- valitsee Ritva Hämäläisen tilalle keskusvaalilautakuntaan jäsenten keskuudesta uuden puheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.
Päätös	<p>Kunnanhallitus päätti esittää kunnanvaltuustolle, että se</p> <ul style="list-style-type: none">- valitsee Ritva Hämäläisen tilalle keskusvaalilautakuntaan uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi; ja- valitsee Ritva Hämäläisen tilalle keskusvaalilautakuntaan jäsenten keskuudesta uuden puheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.